

ΚΥΡΙΑΚΗ Β' ΝΗΣΤΕΙΩΝ

16/03/2025

Ζωηφόρα ἦταν τά μηνύματα, ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, πού ἀντλήσαμε τήν περασμένη Κυριακή πού ἦταν ἀφιερωμένη στό θρίαμβο τῆς Ὁρθοδοξίας. Σέ συνέχεια τῶν ψυχοφελῶν αὐτῶν μηνυμάτων, ἡ δεύτερη Κυριακή τῶν νηστειῶν ἔρχεται μέ τά ξεχωριστά της ἀλλά καί πνευματοφόρα μηνύματά της νά μᾶς τροφοδοτήσει γιά νά συνεχίσουμε τόν ἀγώνα μας πού ὀδηγεῖ στή συνάντηση μέ τόν Ἀναστημένο Χριστό.

Μάλιστα γιά νά μᾶς ἐνισχύσει στήν πορεία μας, ἡ Μητέρα μας Ἐκκλησία προβάλλει τή μεγάλη μορφή τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ὁ ὁποῖος ὄρθωσε τό πνευματικό ἀνάστημά του ἀπέναντι σε ὄλους ἐκείνους πού ἐπιχειροῦσαν νά διασαλεύσουν τήν ἀλήθεια τῆς πίστεως καί νά διαβρώσουν τό οἰκοδόμημα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἦταν δεινός θεολόγος καί διαπρεπέστατος ρήτορας καί φιλόσοφος. Γεννήθηκε τό 1296 μ.Χ. στήν Κωνσταντινούπολη, ἀπό τόν Κωνσταντῖνο τόν Συγκλητικό καί τήν εὐσεβέστατη Καλλονή. Τό πρῶτο μισό του 14ου αἰώνα μ.Χ. ἦταν στήν αὐτοκρατορική αὐλή τῆς Κωνσταντινούπολης, ἀπ' ὅπου καί ἀποσύρθηκε στό Ἅγιο Ὅρος χάρις ἡσυχότερης ζωῆς, καί ἀφιερώθηκε στήν ἠθική του τελειοποίηση καί σέ διάφορες μελέτες.

Τό 1335 μ.Χ. μέ τούς δύο ἀποδεικτικούς λόγους του «Περί ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος», ἦλθε σέ σύγκρουση μέ τόν Βαρλαάμ τόν Καλαβρό, ὁ ὁποῖος δίδασκε πώς ὁ ἄνθρωπος δέν μπορεῖ νά γνωρίσει τό Θεό, κι ἀκόμα περισσότερο δέν μπορεῖ νά ἐνωθεῖ μαζί Του. Μετά ἀπό αὐτές τίς τοποθετήσεις τοῦ Βαρλαάμ, ὁ Παλαμᾶς ἐγκαταστάθηκε στή Θεσσαλονίκη ἀπό ὅπου καί ἄρχισε τόν ἀγώνα «ὑπέρ τῶν Ἱερῶς ἡσυχάζόντων», δηλ. αὐτῶν πού ἀσκοῦσαν τόν ἡσυχασμό, συγγράφοντας μάλιστα καί τούς ὁμώνυμους λόγους του. Τό ζητούμενο τῆς πάλης αὐτῆς ἦταν κυρίως τό μεθεκτικόν ἢ ἀμέθεκτον τῆς θείας οὐσίας. Ὁ Γρηγόριος, ὀπλισμένος μέ μεγάλη πολυμαθία καί ἰσχυρή κριτική γιά θέματα ἀγίων Γραφῶν, διέκρινε

μεταξύ θείας ουσίας ἀμεθέκτου καί θείας ἐνεργείας μεθεκτῆς. Καί αὐτό τό στήριξε σύμφωνα μέ τό πνεῦμα τῶν Πατέρων καί ἡ Ἐκκλησία ἐπικύρωσε τήν ἐρμηνεία του μέ τέσσερις Συνόδους. Στήν τελευταία, πού ἔγινε στήν Κωνσταντινούπολη τό 1351 μ.Χ., ἦταν καί ὁ ἴδιος ὁ Παλαμᾶς. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ἔγραψε περίπου 60 θεολογικά συγγράμματα. Τά βαθυστόχαστα ὀρθόδοξα συγγράμματά του, ὄχι μόνο ἀποπνέουν ἄρωμα εὐσέβειας, ἀλλά εἶναι πρακτικός ὁδηγός γιά τήν ψυχοσωματική μας ἄσκηση.

Ἀργότερα ὁ Πατριάρχης Ἰσίδωρος, τόν ἐξέλεξε ἀρχικά Ἐπίσκοπο Θεσσαλονίκης. Λόγω ὅμως τῶν τότε ζητημάτων, ἀποχώρησε πρόσκαιρα στή Λήμνο. Ἀλλά κατόπιν ἀνέλαβε τά καθήκοντά του. Πέθανε τό 1360 μ.Χ. καί τιμήθηκε ἀμέσως σάν Ἅγιος. Τό τίμιο σῶμα του, μετά ἀπό τήν ἐκταφή, ὑπῆρξε ἀφθαρτο, δηλαδή δέν σάπισε, ἀλλά εὐωδίαζε καί θαυματουργοῦσε.

Ὁ Πατριάρχης Φιλόθεος Κόκκινος, ἔγραψε τό 1376 μ.Χ. ἐγκωμιαστικό λόγο στόν Ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμά, μαζί καί ἀκολουθία καί ὄρισε τήν ἐκκλησιαστική μνήμη του στή Β' Κυριακή της Ἀγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

Ἡ μεγάλη αὐτή πατερική μορφή, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, λειτουργεῖ ἀναμφίβολα σάν φωτεινό ὀρόσημο γιά μᾶς τούς πιστούς αὐτή τήν κατανυκτική περίοδο. Εἶναι ὁ μέγας δάσκαλος τῆς πνευματικῆς πορείας καί τοῦ ἀγώνα μας γιά νίκη καί κάθαρση ἀπό τά ψυχοκτόνα πάθη μας, ὥστε μέ αὐτή νά λαμπρύνουμε τόν χιτώνα τῆς ψυχῆς μας γιά νά ἔχει ἔτσι τή δυνατότητα τῆς μεγάλης συνάντησής της μέ τόν Νυμφίο Χριστό!

Ἀμήν!

Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Τραϊκάκης